

30.7.2020

Liikenne- ja viestintäministeriö
lvm@kirjaamo.fi

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi liikenteen palveluista annetun lain, tieliikennelain 155 §:n sekä ajoneuvolain 25 ja 27 a §:n muuttamisesta

Diaarinumero VN/1631/2020-LVM-117

SUOMEN TAKSILIITTO RY:N LAUSUNNON TÄYDENNYS

Valitettavasti emme pystyneet lausuntoajan puitteissa perehtymään lainvalmistelun vanhaan materiaaliin riittävällä tarkkuudella liittyen ammattimaisuuden määritelmään ja vallitsevaan käytäntöön. Sen vuoksi täydennämme nyt 9.7.2020 antamaamme lausuntoa.

Laittoman liikenteen harjoittamiseen liittyvään kokonaisuuteen otimme lausunnossamme kantaa, joka liittyy ammattimaisuuden määritelmään.

AMMATTIMAIKUUDEN MÄÄRITELMÄ

Laki liikenteen palveluista (3 §) toteaa, että henkilöiden kuljettamiseen tiellä tulonhankkimistarkoituksessa korvausta vastaan (ammattimainen kuljettaminen tiellä) tarvitaan lupa. Edelleen (4 §) määritellään milloin em. ammattimaisen kuljettamiseen tarvitaan taksiliikennelupa.

Vuonna 2007 voimaan tulleen taksiliikennelain valmisteluvaiheessa aiemmin voimassa ollutta luvanvaraisuuden määritelmää väljennettiin merkittävästi. Silloisessa hallituksen esityksessä ammattimaisuuden osalta tehtiin toimiva ja varsin selkeä raja. Hallituksen esityksessä (HE 38/2006) ja edelleen silloin voimaan saatetussa taksiliikennelain (217 / 2007) 3 §:ssä lain soveltamisala todettiin:

Ammattimaisella henkilöiden kuljettamisella tarkoitetaan elinkeinon harjoittamisen tai toimeentulon hankkimisen taikka muun tulonhankkimisen tarkoituksessa harjoitettua henkilöiden kuljettamista tiellä henkilöautolla korvausta vastaan päätoimisesti taikka sivutoimisesti tai muuten toisen elinkeinon ohella. Ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen rinnastetaan kuljetus korvausta vastaan, jos kuljetusta edeltää kuljetuspalvelun tarjoaminen yleisölle julkisella paikalla.

Yksityiskohtaisessa perustelussa lisäksi todettiin erityisesti:

Taksipalvelujen tarjoaminen internet-sivuilla katsottaisiin puolestaan ammattimaisuuteen viittaavaksi menettelyksi.

30.7.2020

Liikennepalvelulain valmistelu (silloinen liikennekaari)

Liikennepalvelulain (silloisen liikennekaaren) valmisteluvaiheessa käytiin varsin laajaa keskustelua ammattimaisuuden määrittelystä ja esitimme tuolloin terminologiaan tarkempia ilmaisuja. Samoin eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta arvioi asiaa omassa mietinnössään.

Liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnöstä (LiVM 3/2017 vp) voidaan todeta, että jo tuolloin sekä valiokunta että liikenne- ja viestintäministeriö totesivat, että tarkoituksena ei ole miltään osin muuttaa liikennepalvelulain (liikennekaari) myötä luvanvaraisuuden rajausta.

Liikenne- ja viestintävaliokunta toteaa mietinnössään mm:

Liikenne- ja viestintäministeriön antaman selvityksen mukaan tulonhankkimistarkoituksena on suomalaisessa ammattiliikennelainsäädännössä jo käytössä, ja sen säilyttäminen yhdessä korvausta vastaan -kriteerin kanssa turvaa nykyisen käytännön säilymisen esimerkiksi kimpakkyytien osalta.

Esityksen tarkoituksena ei ole laajentaa vallitsevaa nykytilaa sen osalta, mitä katsotaan luvanvaraisuudesta vapaaksi toiminnaksi, vaan säilyttää voimassa oleva tila. Näin ollen esimerkiksi kuljetusta edeltävä kuljetuspalvelun tarjoaminen yleisölle julkisella paikalla antaisi jatkossakin oletettaman siitä, että kyseessä on ammattimainen henkilöiden kuljettaminen tiellä.

Lisäksi valiokunta esittää mietinnössään tähän liittyen lausuman:

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi tiellä tapahtuvan ammattimaisen kuljettamisen määritelmää erityisesti harmaan talouden torjunnan osalta ja tarvittaessa ryhtyy toimenpiteisiin liikennemarkkinoiden terveen ja tasapuolisen toimintaympäristön turvaamiseksi.

Eduskunta sittemmin hyväksyi hallituksen esityksen ja siihen liittyvän valiokunnan mietinnön sekä lausumat.

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunnot ammattimaisuuden määritelmästä

Edellytimme muiden silloisten lausunnonantajien ohella, että liikennepalvelulakiin (liikennekaari) kirjataan ammattimaisuuden määritelmä tarkemmin. Ministeriö totesi kuitenkin asiantuntijalausunnossaan (päivätty 7.11.2016) liikenne- ja viestintävaliokunnalle muun muassa:

Taksiliikennelain 3 §:ssä (217/2007) käytetään samaa määritelmää kuin joukkoliikennelaissa seuraavalla täydennyksellä: Ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen rinnastetaan kuljetus korvausta vastaan, jos kuljetusta edeltää kuljetuspalvelun tarjoaminen yleisölle julkisella paikalla.

Tulonhankkimisen tarkoituksessa korvausta vastaan on siis nykyisin ilmauksena käytössä siis jo sekä joukkoliikennelaissa että taksiliikennelaissa. Taksiliikennelaissa katsotaan ammattimaiseksi kuljettamiseksi tulonhankkimistarkoituksessa riippumatta lisäksi korvausta vastaan tapahtuva kuljetus, jota tarjotaan yleisellä paikalla.

30.7.2020

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että tulonhankkimistarkoituskäsite on edellä kuvatulla tavalla suomalaisessa ammattiliikennelainsäädännössä jo käytössä ja sen säilyttämisellä on haluttu säilyttää vakiintunut käytäntö mm. kimppakyytien kohtelun osalta.

Samaista viestiä ministeriö on toimittanut myös eduskunnan talousvaliokunnalle, kun valiokunta on käsitellyt ammattimaisuuden määritelmää.

Liikenne- ja viestintävaliokunnan viimeinen asiantuntijalausunto on päivätty 23.3.2017, siis vain päivää ennen kuin valiokunta on oman mietintönsä antanut. Tämä lausunto on kirjattu eduskunnan järjestelmään liikenne- ja viestintäministeriön ylijohtaja, osastopäällikkö Olli-Pekka Rantalan antamaksi, joskaan lausunnosta itsestään ei lausunnonantajaa tai päivämäärä näy.

Tässä liikenne- ja viestintäministeriön ylijohtaja Rantalan asiantuntijalausunnossa todetaan heti alussa:

Ammattimainen kuljettaminen tiellä

Esityksen tarkoituksena ei ole laajentaa vallitsevaa nykytilaa sen osalta, mitä katsotaan luvanvaraisuudesta vapaaksi toiminnaksi, vaan säilyttää voimassa oleva tila. Näin ollen esimerkiksi kuljetusta edeltävä kuljetuspalvelun tarjoaminen yleisölle julkisella paikalla antaisi jatkossakin oletettaman siitä, että kyseessä on ammattimainen henkilöiden kuljettaminen tiellä.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Valmisteluasiakirjoista käy siis selkeästi esiin, että liikennepalvelulain myötä ei ole sen paremmin lakia valmistellut liikenne- ja viestintäministeriö kuin lakia säätänyt eduskuntakaan halunnut muuttaa taksiliikenteen luvanvaraisuuden määritelmää ammattimaisuuden osalta. Näin ollen vuoden 2007 taksiliikennelain määritelmän mukainen luvanvaraisuus on siis ollut lainsäätäjän tarkoituksena 1.7.2018 voimaan tulleen liikennepalvelulain osalta.

Jo nykyisellään siis edellytetään taksiliikennelupaa ja ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen rinnastetaan kuljetus korvausta vastaan, jos kuljetusta edeltää kuljetuspalvelun tarjoaminen yleisölle julkisella paikalla. Taksipalvelujen tarjoaminen internet-sivuilla katsottaisiin puolestaan ammattimaisuuteen viittaavaksi menettelyksi.

TOIMENPITEET

Edellyttämme, että liikenne- ja viestintäministeriö ryhtyy välittömiin toimenpiteisiin, jotta yleisölle julkisella paikalla palveluja tarjoavilta henkilöliikenteen toimijoilta edellytetään liikennepalvelulain mukaiset vaatimukset kuten kaikilta muiltakin taksiliikenteen harjoittajilta.

Lisäksi edellyttämme, että nyt käsittelyssä olevien korjaustoimien yhteydessä tämä liikennepalvelulain (liikennekaari) käsittelyssä selkeästi esillä ollut tavoite säilyttää tuolloin voimassa ollut ammattimaisuuden käsite ennallaan, kirjataan liikennepalvelulain 4 §:ään aivan kuten se oli kirjattuna taksiliikennelain (217/2007)

30.7.2020

3 §:ssä siten, että asiasta ei enää tämän jälkeen ole epäselvyyttä. Lisäksi yksityiskohtaisiin perusteluihin tulee kirjata maininta ”*Taksipalvelujen tarjoaminen internet-sivuilla katsottaisiin puolestaan ammattimaisuuteen viittaavaksi menettelyksi.*”

Tällä toimenpiteellä liikennepalvelulaki täsmentyy tarkkarajaiseksi sekä täsmälliseksi. Lisäksi näin kirjauksesta tulee juuri sellainen kuin lakia valmistellut liikenne- ja viestintäministeriö on omissa asiantuntijalausunnoissaan eduskunnalle tilannetta kuvannut ja eduskunta lakia hyväksyessään lain tarkoittaneen.

LIIKENNEPALVELULAKI 4 §

Esityksemme 4 §:n sanamuodosta:

Ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa tarkoitetulla henkilöautolla, pakettiautolla, kuorma-autolla, kolmipyörällä, kevyellä nelipyörällä tai raskaalla nelipyörällä (*taksiliikenne*) tarvitaan taksiliikennelupa tai 3 §:ssä tarkoitettu henkilö- tai tavaraliikennelupa. Henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltijan on tehtävä taksiliikenteen harjoittamisesta ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle.

Ammattimaisella henkilöiden kuljettamisella tarkoitetaan elinkeinon harjoittamisen tai toimeentulon hankkimisen taikka muun tulonhankkimisen tarkoituksessa harjoitettua henkilöiden kuljettamista tiellä henkilöautolla korvausta vastaan päätoimisesti taikka sivutoimisesti tai muuten toisen elinkeinon ohella. Ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen rinnastetaan kuljetus korvausta vastaan, jos kuljetusta edeltää kuljetuspalvelun tarjoaminen yleisölle julkisella paikalla.

Ilman taksiliikennelupaa saa kuitenkin suorittaa:

- 1) konsernin, siihen verrattavan yhtymän tai julkisyhteisön sisäisiä henkilökuljetuksia niiden hallinnassa olevilla ajoneuvoilla; tai
- 2) kunnan tai muun julkisyhteisön järjestämiin sosiaali- ja terveystalouteen kuuluvana kuljettaa henkilöitä sen hallinnassa olevalla henkilöautolla kuljetuspalvelujen saajilta perittäväksi säädettyä asiakasmaksua vastaan.

Yhdessä kohti parempaa taksimaailmaa, yhdet markkinat – yhdet pelisäännöt!

SUOMEN TAKSILIITTO RY